

Prednisolon

(Prednisolon[®])

Utarbeidet av Aslaug Sødal Myrseth, sykepleier, Rikshospitalet 2002.
Revidert, Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet, 2015.

Hvordan virker Prednisolon?

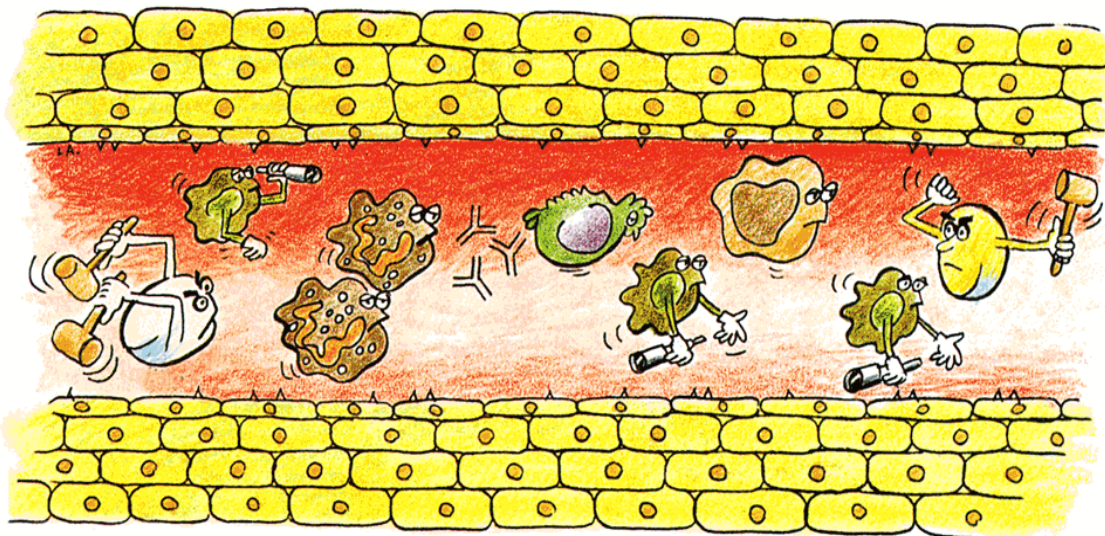
Prednisolon har en dempende effekt på de fleste av immunforsvarets funksjoner. Blant annet hindrer den "detektivene" i å aktivere andre celler, og alle typer betennelsesprosesser dempes.

Hvordan skal jeg ta Prednisolon?

Prednisolon tas en eller to ganger om dagen, avhengig av hvor høy døgndosen er og hvilket organ du har fått transplantert. Prednisolon er i tablettform og tas med vann eller annen drikke. Har du problemer med å svelge tabletter, finnes det tabletter som løser seg i vann. Det er best å ta tablettene i forbindelse med måltid.

OBS!

Prednisolon inneholder et hormon som normalt finnes i kroppen og styrer mange viktige prosesser. De dosene du får etter transplantasjonen fører til et høyt innhold av dette hormonet i blodet. Binyrene i kroppen slutter da å produsere hormonet selv. Kroppens egen produksjon vil ta seg opp igjen hvis Prednisolon reduseres gradvis, men det kan være farlig å slutte brått. Dosen må reduseres under legekontroll. Det er viktig å finne en balanse hvor dosene gir beskyttelse mot avstøtning, samtidig som du ikke får unødige bivirkninger.

Mulige bivirkninger av Prednisolon	Tiltak
Diabetes (sukkersyke): Sukkeromsetningen i kroppen forandres. Eldre og overvektige pasienter er spesielt utsatt for å utvikle diabetes. Dette er sjelden et problem hos barn.	<ul style="list-style-type: none"> • Unngå mat og drikke med mye sukker de første tre månedene etter transplantasjonen. • Blodsukkeret kontrolleres når du er på kontroll hos legen. Hvis det blir for høyt kan aktuell behandling være tabletter som senker blodsukkeret, eller insulin.
Omfordeling av kroppsfettet. Du kan merke at kinnene blir rundere og magen større mens armer og bein er slanke.	<ul style="list-style-type: none"> • Dette blir mindre merkbart når dosene reduseres. • Slanking har ingen effekt på fordelingen av fett.
Økt appetitt og redusert metthetsfølelse.	<ul style="list-style-type: none"> • Tenk over hva og hvor mye du spiser. • Du veier deg daglig, slik at du har god kontroll på din kroppsvekt etter transplantasjonen. • Se kapittelet om kosthold.
Kviser.	<ul style="list-style-type: none"> • Komme ned på så lav dose som mulig. • Rikshospitalets hudavdeling anbefaler: <ul style="list-style-type: none"> • Lokal behandling med middel mot kviser. • Evt. krem med antibiotika. • Evt. behandling med kremer som inneholder A-vitamin. • Det er viktig at du bruker preparatet regelmessig for å få effekt.
Tynn og mindre elastisk hud, økt sårtendens.	<ul style="list-style-type: none"> • Komme ned på så lav dose som mulig. • Hold huden så myk som mulig med fuktighetskrem. • Bruk helst uparfymerte kremer. • Sår dekkes til og observeres med tanke på infeksjon og tilheling.
Skjør karvegg med økt tendens til hudblødninger (blåmerker).	<ul style="list-style-type: none"> • Komme ned på så lav dose som mulig.
Økt svetteproduksjon, særlig om natten.	<ul style="list-style-type: none"> • Komme ned på så lav dose som mulig. • Dusje daglig. • Ha det kjølig om natten. • Skifte sengetøy ofte.
Halsbrann, sure oppstøt, magesår.	<ul style="list-style-type: none"> • Si ifra hvis du får symptomer etter transplantasjonen. • Du kan få medisiner som forebygger magesår. • De første ukene vil alle som har risiko for magesår få forebyggende behandling med syrehemmende tabletter.

Beinskjørhet. Kalkomsetningen endres og det kan oppstå økt avkalkning fra ben.	<ul style="list-style-type: none">• Den beste forebyggende behandling er fysisk aktivitet og trening.• Få tilstrekkelig kalk gjennom kosten.• Evt. medikamenter mot beinskjørhet.
Økt nedbryting av muskler.	<ul style="list-style-type: none">• Du kan forebygge ved å være i fysisk aktivitet, og evt. trene aktivt. Se kapittelet om fysisk aktivitet.
Høye doser Prednisolon kan føre til endringer i sinnsstemningen. Du kan oppleve oppstemthet, høyt aktivitetsnivå, nedstemthet, irritasjon, søvnløshet, tretthet eller depresjon. Transplantasjonen i seg selv innebærer naturligvis også en stor omstilling som kan påvirke dine følelser.	<ul style="list-style-type: none">• Hvis du opplever dette bør du ta det opp med legen du går til kontroll hos.• For noen kan det bli nødvendig med samtale hos psykolog.• Mot søvnløshet finnes mange gode råd, men sovetabletter kan bli nødvendig en periode.
Smerter i ledd og muskler, særlig i legger og knær.	<ul style="list-style-type: none">• Smertestillende.• Kulde-/ varmpakning eller massasje kan kanskje lindre.
Tåkesyn.	<ul style="list-style-type: none">• Går over etter en tid.
Veksten hos barn kan påvirkes.	<ul style="list-style-type: none">• Denne bivirkningen kan bli mindre uttalt hvis Prednisolon gis annenhver dag. Overgangen til en slik behandling kan bare gjøres under nøye kontroll og når transplantatets funksjon er stabil. Noen barn får også et vekststimulerende hormon.

Det er viktig å huske at virkningen av medisinene er at du får beholde det nye organet. Alle medikamenter har bivirkninger men ingen kan si om du kommer til å få bivirkninger, hvilke du evt. får eller i hvilken grad du får dem, dette varierer fra person til person. Bivirkninger avtar vanligvis i takt med at dosen reduseres.

Hvordan oppbevarer jeg Prednisolon?

Oppbevares på et tørt sted i romtemperatur.

